

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES
[JULIANE KOKOTT]
SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 13. decembrī¹

Lieta C-358/11

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastualue

(Korkein hallinto-oikeus (Somija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Direktīva 2008/98/EK — Bīstamie atkritumi — Atkritumu beigu stadija — Regula (EK) Nr. 1907/2006 — Ķīmikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana (REACH) — Viela, uz kuru attiecas ierobežojums saskaņā ar REACH regulas XVII pielikumu — Vecu telefonliniju stabu, kas bija apstrādāti ar vara, hroma un arsēna šķīdumu, izmantošana

I – Ievads

1. Meža biežoknī Eiropas Tālajos Ziemeļos takas salabošanai tika izmantoti vairs nevajadzīgi telefonliniju stabi. Radās strīds, jo šie stabi sākotnēji bija apstrādāti ar arsēnu saturošu koksnes aizsarglīdzekli. Tagad ir jānoskaidro, vai šāda stabu izmantošana ir saderīga ar jauno Atkritumu direktīvu² un REACH regulu³.
2. Turklāt, pirmkārt, runa ir par to, vai stabi, kuri, iespējams, kļuva par atkritumiem to demontēšanas dēļ, izmantojot tos ceļa salabošanai, ir zaudējuši savu eventuālo atkritumu statusu. Jaunajā Atkritumu direktīvā pirmoreiz ir ietverti noteikumi, kas skaidri pievēršas jautājumam par nosacījumiem, ar kādiem atkritumi vairs nav jāuzskata par tādiem.
3. Otrkārt, ir jāņem vērā REACH regula, jo tajā ir regulēta apiešanās ar arsēnu saturošu koksnes aizsarglīdzekli un apstrādātu koksni.
4. Šī tiesvedība ir nozīmīga ar attiecīgo tiesību normu pirmreizēju interpretāciju, kas īpaši attiecas uz saistību starp Atkritumu direktīvu un REACH regulu. Proti, šī regula neattiecas uz atkritumiem, taču tajā ir ietverti vienīgie Savienības noteikumi tieši par apiešanos ar koksni, kas ir bijusi apstrādāta ar arsēnu saturošu koksnes aizsarglīdzekli.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 3. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 1. lpp.), kas grozīta ar 2012. gada 18. septembra Komisijas Regulu (ES) Nr. 836/2012, ar ko attiecībā uz svinu groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (OV L 252, 4. lpp.).

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Tiesiskais regulējums atkritumu jomā

5. Atkritumu direktīvas 3. pantā ir ietvertas dažādas definīcijas:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “atkritumi” ir jebkura viela vai priekšmets, no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties;
- 13) “atkārtota izmantošana” ir jebkura darbība, kuras rezultātā produktus vai sastāvdaļas, kas nav atkritumi, izmanto vēlreiz tādām pašām nolūkam, kādam tie bija paredzēti;
- 14) [..]
- 15) “reģenerācija” ir jebkura darbība, kuras rezultātā atkritumus izmanto kādam lietderīgam nolūkam, aizstājot citus materiālus, kuri savukārt būtu izmantoti kādu noteiktu funkciju veikšanai, vai arī atkritumus sagatavo šādas funkcijas pildīšanai iekārtā vai tautsaimniecībā plašākā nozīmē. II pielikumā izklāstīts reģenerācijas darbību saraksts, kas nav izsmelošs;
- 16) “sagatavošana atkārtotai izmantošanai” ir tāda reģenerācijas darbība kā pārbaudīšana, tīrīšana un labošana, kuras rezultātā produkti vai sastāvdaļas, kas bija atkritumi, ir sagatavoti, lai tos varētu atkārtoti lietot bez citas priekšapstrādes;

[..].”

6. Atkritumu direktīvas 6. pantā ir ietverti noteikumi par atkritumu beigu stadiju:

“1. Daži konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi 3. panta 1) punkta nozīmē, tiklīdz tos reģenerē, tostarp pārstrādā, tiem piemēro kādu darbību un tie atbilst konkrētiem kritērijiem, kas jāizstrādā saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- a) vielu vai priekšmetu parasti lieto konkrētiem nolūkiem;
- b) pastāv tirgus vai pieprasījums pēc šādas vielas vai priekšmeta;
- c) viela vai priekšmets atbilst konkrētajos nolūkos noteiktajām tehniskajām prasībām, kā arī pastāvošajiem tiesību aktiem un produktiem piemērojamajiem standartiem; un
- d) vielas vai priekšmeta lietošanai nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un cilvēku veselību.

Ja nepieciešams, kritērijos ietver piesārņotājielū robežvērtības un ņem vērā visu iespējamo vielas vai priekšmeta negatīvo ietekmi uz vidi.

2) Pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, to papildinot, attiecībā uz 1. punktā izklāstīto kritēriju pieņemšanu un to atkritumu veidu precizēšanu, kuriem piemēro šos kritērijus, pieņem saskaņā ar 39. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru. Atkritumu beigu stadijas īpašie kritēriji būtu jāapsver, cita starpā, vismaz attiecībā uz granulātiem, papīru, stiklu, metālu, riepām un tekstilmateriāliem.

3) [..]

4) Ja Kopienas mērogā saskaņā ar 1. un 2. punktā izklāstīto procedūru nav izveidoti kritēriji, dalībvalstis var katrā atsevišķā gadījumā izlemt, vai konkrētie atkritumi vairs nav atkritumi, ņemot vērā atbilstīgo judikatūru. [..]”

7. Atkritumu direktīvas preambulas 22. apsvēruma otrajā ievilkumā ir konkretizēta 6. panta transponēšana:

“Kad konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi, nosakot kritērijus, kas paredz augstu vides aizsardzības pakāpi un labumu videi un tautsaimniecībai; iespējamās atkritumu kategorijas, kurām būtu jāizstrādā specifikācijas un kritēriji stadijai, kad “atkritumi vairs nav atkritumi”, cita starpā ir – būvdarbos un ēku nojaukšanā radušies atkritumi, daži pelnu un izdedžu veidi, metāllūžņi, granulāti, riepās, tekstilmateriāli, komposts, makulatūra un stikls. Lai panāktu stadiju, kad “atkritumi vairs nav atkritumi”, reģenerācijas darbība var būt tikpat vienkārša kā atkritumu pārbaude, lai pārliecinātos, vai tie atbilst atkritumu beigu stadijas kritērijiem.”

8. Atkritumu apsaimniekošanas pamatprasības izriet no Atkritumu direktīvas 13. panta:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atkritumu apsaimniekošana norit, neapdraudot cilvēku veselību un neradot kaitējumu videi [..].”

B – REACH regula

9. REACH regulas 2. panta 2. punktā ir regulēta saistība ar tiesisko regulējumu atkritumu jomā:

“Atkritumi, kā definēts [Atkritumu direktīvā], nav viela, maisījums vai izstrādājums šīs regulas 3. panta nozīmē.”

10. Saskaņā ar REACH regulas 67. panta 1. punktu uz dažu vielu ražošanu, tirgū laišanu un lietošanu attiecas īpaši ierobežojumi:

“Vielu, vielu maisījumā vai izstrādājumā, kam XVII pielikumā paredzēts ierobežojums, neražo, nelaiž tirgū un nelieto, ja vien tas neatbilst attiecīga ierobežojuma nosacījumiem. [..]”

11. REACH regulas 67. panta 3. punktā dalībvalstīm ir atļauts īslaicīgi atkāpties no šiem ierobežojumiem:

“Dalībvalsts līdz 2013. gada 1. jūnijam var uzturēt spēkā esošus un stingrākus vielas ražošanas, tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumus XVII pielikuma sakarā, ja par ierobežojumiem ir paziņots saskaņā ar Līgumu. Komisija sastāda un publicē ierobežojumu sarakstu līdz 2009. gada 1. jūnijam.”

12. REACH regulas 68. panta 1. punktā ir regulēta ierobežojumu ieviešana:

“Ja vielu ražošana, lietošana vai tirgū laišana rada tik nepieļaujamus draudus cilvēku veselībai vai videi, ka pret to jāvēršas visai Kopienai, XVII pielikumu groza [..], pieņemot jaunus ierobežojumus vai grozot pastāvošos ierobežojumus XVII pielikumā par vielu, vielu maisījumos vai izstrādājumos ražošanu, lietošanu vai laišanu tirgū [..].”

13. REACH regulas 128. pantā ir regulēta attiecīgo vielu, maisījumu un izstrādājumu brīva aprīte, kā arī dalībvalstu kompetence ierobežojumu ieviešanā:

“1. Saskaņā ar 2. punktu dalībvalstis neaizliedz, neierobežo vai nekavē ražot, importēt, laist tirgū vai lietot vielas, vielas maisījumos vai izstrādājumos, uz ko attiecas šī regula, kas atbilst šai regulai un – attiecīgos gadījumos – Kopienas tiesību aktiem, kas pieņemti, lai īstenotu šo regulu.

2. Šī regula neliedz dalībvalstīm darba ņēmēju, cilvēku veselības un apkārtējās vides aizsardzībai piemērot vai izstrādāt savus noteikumus, kuri ir spēkā gadījumos, ja šī regula nesaskaņo prasības par ražošanu, laišanu tirgū vai lietošanu.”

14. Šajā lietā it īpaši būtiski ir arsēna savienojumu ierobežojumi atbilstoši XVII pielikuma 19. pozīcijai, kas tika pārņemti no Direktīvas 76/769/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem⁴:

“Arsēna savienojumi

[..]

3. Nelieto koksnes konservēšanai. Turklāt koksni, kas tādā veidā apstrādāta, nelaiž tirgū.

4. Atkāpjoties no 3. punkta:

a) [..]

b) koksni, kas apstrādāta ar CCA [CCA nozīmē varš-hroms-arsēns] šķīdumiem rūpnieciskajās iekārtās, saskaņā ar a) apakšpunktu var laist tirgū profesionālai un rūpnieciskai lietošanai, nodrošinot, ka tiek saglabāts koksnes strukturālais veselums cilvēku un mājlopu drošībai un izmantošanas laikā nav paredzama koksnes saskare ar ādu šādās konstrukcijās:

— [..]

— tiltos un tiltu konstrukcijās,

— koka konstrukciju būvelementos saldūdens zonās un iesāļos ūdeņos, piemēram, molos un tiltos,

— [..]

c) [..]

d) a) apakšpunktā minēto apstrādāto koksni neizmanto:

— [..]

— nekādā nolūkā, ja pastāv risks vairākkārtējai saskarei ar ādu,

— [..]

5. [..]

6. Koksni, kas apstrādāta ar C tipa CCA šķīdumiem, ko Kopienā lietoja līdz 2007. gada 30. septembrim vai ko laida tirgū saskaņā ar 4. punktu:

— var lietot vai lietot atkārtoti, ievērojot 4. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētos noteikumus attiecībā uz šādas koksnes lietošanu,

— [..]

4 — Padomes 1976. gada 27. jūlija direktīva (OV L 262, 201. lpp.).

7. Koksni, kas apstrādāta ar cita veida CCA šķīdumiem nekā tiem, ko Kopienā lietoja līdz 2007. gada 30. septembrim, dalībvalstis var atļaut:
- lietot vai lietot atkārtoti, ievērojot 4. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētos noteikumus attiecībā uz šādas koksnes lietošanu,
 - [..].”

III – Fakti un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

15. *Raittijärvi* taka aptuveni 35 km garumā šķērso Somijas ziemeļos izvietoto Enontekiö [*Enontekiö*] pašvaldības teritoriju. Tās pirmais posms aptuveni 4,4 km garumā virzās cauri teritorijām, kas neietilpst *Natura 2000* tīklā. Pārējā takas daļa šķērso *Natura 2000* tīklā ietilpstošu teritoriju “Käsivarren erämaa”, kuras platība kopumā ir 264 892 hektāri.

16. *Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri-vastuualue* (Lapzemes komercdarbības, satiksmes un vides galvenā pārvalde, Satiksmes un infrastruktūras nodaļa, turpmāk tekstā – “Ceļu administrācija”) laikā no 2008. līdz 2009. gadam lika veikt *Raittijärvi* takas atjaunošanas darbus. Tā piekrita, ka takas gulšņos tiks izmantota ar CCA šķīdumu impregnēta koksne.

17. Somijas Galvenais vides dienests konstatēja, ka CCA impregnēšanas šķīduma aktīvās vielas ir hroms, varš un arsēns. Līdz 1985. gadam galvenokārt izmantoja B tipa impregnēšanas šķīdumu. Pēc tam sāka izmantot C tipa impregnēšanas šķīdumu.

18. Līdz 2007. gadam apstrādātā koksne tika izmantota telefonlīniju stabos. 2008. un 2009. gadā to izmantoja aptuveni 3,9 km garā takā kā dēļu takas gulšņus. Atbilstoši ticamajiem Ceļu administrācijas argumentiem tie ir turklāt maršruti purvainajos apvidos. Tomēr apstrādātā koksne atbilstoši lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu netika izmantota pie avotiem un strautiem vai to tiešā tuvumā un gruntsūdeņu zonā. Galvenais vides dienests uzskata, ka aktīvās vielas no dēļu takas konstrukcijas, kaut arī lēnām, domājams, ir nokļuvušas vidē.

19. Ar 2008. gada 17. oktobra pieteikumu vides organizācija *Lapinluonnon suojelupiiri ry* (Lapzemes dabas aizsardzības reģionālā asociācija, turpmāk tekstā – “Dabas aizsardzības asociācija”) pieprasīja, lai vides aizsardzības iestāde aizliedz Ceļu administrācijai kā materiālu *Raittijärvi* takas atjaunošanā izmantot ar arsēna savienojumu vai citu indīgu vielu apstrādātu koksni.

20. Vides aizsardzības iestāde noraidīja pieteikumu, taču, pamatojoties uz Dabas aizsardzības asociācijas celto prasību, *Vaasan hallinto-oikeus* [Vāsas administratīvā tiesa] atcēla vides aizsardzības iestādes lēmumu. Ceļu administrācija to pārsūdzēja *Korkein hallinto-oikeus*, Somijas Augstākajā administratīvajā tiesā. Tagad tā uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai no apstākļa, ka atkritumi ir kvalificēti par bīstamiem atkritumiem, var tieši secināt, ka šādas vielas vai izstrādājuma izmantošana kopumā nelabvēlīgi ietekmē vidi vai cilvēku veselību Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punkta d) apakšpunkta nozīmē? Vai arī bīstami atkritumi var zaudēt savu atkritumu statusu, ja ir izpildīti Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi?
- 2) Vai, interpretējot jēdzienu “atkritumi” un it īpaši izvērtējot pienākumu iznīcināt vielu vai izstrādājumu, ir nozīme apstāklim, ka izvērtējuma priekšmetā ietilpstošā izstrādājuma atkārtota izmantošana saskaņā ar REACH regulas 67. pantā minēto XVII pielikumu ar zināmiem nosacījumiem ir atļauta? Ja tas tā ir, kāda nozīme ir šim apstāklim?

- 3) Vai prasības par ražošanu, laišanu tirgū vai lietošanu REACH regulas 128. panta 2. punkta izpratnē minētās regulas 67. pantā ir saskaņotas tā, lai XVII pielikumā minēto preparātu un izstrādājumu izmantošanu nevarētu traucēt, pamatojoties uz valsts vides aizsardzības tiesību aktiem, ja šie ierobežojumi nav publicēti REACH regulas 67. panta 3. punktā paredzētajā Komisijas izveidotajā sarakstā?
- 4) Vai REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktā ietvertais ar CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošanas mērķu uzskaitījums ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā izsmelši ir norādīti visi izmantošanas mērķi?
- 5) Vai izskatāmajā lietā aplūkoto izmantošanu dēļ takas gulšņos var pielīdzināt minētajā sarakstā norādītajiem izmantošanas mērķiem, kuri ir izklāstīti 4) jautājumā minētajā uzskaitījumā, lai varētu atļaut šo izmantošanu, pamatojoties uz REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktu, ja vien ir izpildīti pārējie nepieciešamie nosacījumi?
- 6) Kādi apstākļi ir jāņem vērā, izvērtējot, vai pastāv risks vairākkārtējai saskarei ar ādu REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta nozīmē?
- 7) Vai ar izteikumu “pastāv risks”, kas ietverts 6) jautājumā minētajā tiesību normā, ir domāts, ka vairākkārtējai saskarei ar ādu jābūt teorētiski iespējamai vai arī ka tai vismaz zināmā mērā ir jābūt ticamai?”

21. Tiesvedībā savus rakstveida apsvērumus iesniedza Ceļu administrācija, Dabas aizsardzības asociācija, Austrijas Republika, Somijas Republika un Eiropas Komisija. Mutvārdu process nenotika.

IV – Juridiskais vērtējums

A – Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību un piemērojamību

22. Pirmajā mirklī varētu šaubīties par *Korkein hallinto-oikeus* jautājumos minētā tiesiskā regulējuma piemērošanu laikā. Tas tāpēc, ka atbilstoši tās sniegtajai informācijai strīdīgie darbi tika veikti 2008.–2009. gadā un reģionālās asociācijas pieteikums ir datēts ar 2008. gada 17. oktobri. Jaunā Atkritumu direktīva atbilstoši tās 40. panta 1. punktam bija jātransponē tikai līdz 2010. gada 12. decembrim; līdz tam atbilstoši jaunās Atkritumu direktīvas 41. pantam vēl bija spēkā vecā Atkritumu direktīva⁵. REACH regulas 67. pants, kā arī XVII pielikums saskaņā ar regulas 141. panta 4. punktu bija spēkā tikai kopš 2009. gada 1. jūnija.

23. Pēc Tiesas pieprasījuma *Korkein hallinto-oikeus* tomēr paziņoja, ka tai esot nozīmīga tiesiskā situācija tās nolēmuma pieņemšanas brīdī. Tāpēc atbilde uz lūgumu ir jābalsta uz toreiz spēkā esošajiem tiesību aktiem, it īpaši jau minēto REACH regulas redakciju⁶.

24. Turklāt ir jānorāda, ka *Korkein hallinto-oikeus* vēl nav konstatējusi, vai strīdīgie telefonlīniju stabi ir atkritumi, taču attiecīgus jautājumus Tiesai tā nav uzdevusi.

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. aprīļa Direktīva 2006/12/EK par atkritumiem (OV L 114, 9. lpp.).

6 — Skat. 3. zemsvitras piezīmi.

25. Tomēr atbildes sniegšanas uz pirmo un otro jautājumu priekšnoteikums ir tas, ka vispirms stabi ir jāatzīst par atkritumiem, jo citādi Atkritumu direktīva nebūtu piemērojama. Turpretim atbildes sniegšanas uz pārējiem jautājumiem par REACH regulu priekšnoteikums ir tas, ka stabi nav atkritumi. Tā ir tāpēc, ka saskaņā ar šīs regulas 2. panta 2. punktu tā nav piemērojama atkritumiem. Tādējādi, sniedzot atbildi uz pirmajiem diviem jautājumiem, ir jāpieņem, ka pirmām kārtām stabi ir atkritumi, bet, atbildot uz pārējiem jautājumiem – ka tie nav atkritumi vai attiecīgi vairs nav atkritumi.

B – Par ceturto līdz septīto jautājumu – izmantošanas nosacījumi

26. Vispirms es vēlos pārbaudīt, ar kādiem nosacījumiem ir pieļaujama ar CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošana dēļu takas būvēšanā atbilstoši REACH regulas 67. panta 1. punkta pirmajam teikumam un XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktam, kā ir minēts ceturtajā, piektajā, sestajā un septītajā jautājumā.

27. Saskaņā ar REACH regulas 67. panta 1. punkta pirmo teikumu un XVII pielikuma 19. pozīcijas 3. punktu arsēna savienojumus nelieto koksnes konservēšanai. Turklāt koksni, kas tādā veidā apstrādāta, nelaiž tirgū.

28. Šim aizliegumam tomēr ir vairāki izņēmumi. Šajā gadījumā varētu būt piemērojams REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 6. un 7. punkta pirmais ievilkums. Saskaņā ar 6. punktu koksni, kas apstrādāta ar C tipa CCA šķīdumiem, ko Kopienā lietoja līdz 2007. gada 30. septembrim, var lietot vai lietot atkārtoti, ievērojot 4. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētos noteikumus attiecībā uz šādas koksnes lietošanu. Atbilstoši 7. punktam dalībvalstis ar tādiem pašiem nosacījumiem var atļaut lietot ar cita veida CCA šķīdumiem apstrādātu koksni. Saskaņā ar Somijas teikto⁷ – tāda atļauja pastāv attiecībā uz B tipa CCA šķīdumiem.

29. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādīts, ka līdz 2007. gadam koksne tika izmantota telefonlīniju stabos un tagad netiek atkārtoti izmantota tajā pašā veidā, bet tiek izmantota no jauna. Šī izmantošana tādējādi ir atļauta vai attiecīgi var tikt atļauta, ja tiek ievēroti REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētie nosacījumi.

30. Tāpēc iesniedzējtiesa lūdz interpretēt XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) un d) apakšpunktu.

31. Atbilstoši XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. panta b) apakšpunktam apstrādāto koksni var laist tirgū profesionālai un rūpnieciskai lietošanai tostarp tiltos un tiltu konstrukcijās (otrais ievilkums), koka konstrukciju būvelementos saldūdens zonās (trešais ievilkums) un aizsargkonstrukcijās pret augsnes noslidēšanu (astotais ievilkums), nodrošinot, ka tiek saglabāts koksnes strukturālais veselums cilvēku un mājlopu drošībai un izmantošanas laikā nav paredzama koksnes saskare ar ādu šādās konstrukcijās.

32. Jautājums par saskari ar ādu no jauna atkārtojas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta otrajā ievilkumā, saskaņā ar kuru apstrādāto koksni neizmanto nekādā nolūkā, ja pastāv risks vairākkārtējai saskarei ar ādu.

1) Par ceturto jautājumu – REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunkta galīgais raksturs

33. Tā kā nav skaidri minēta izmantošana dēļu takas gulšņos, ceturtajā jautājumā ir jānoskaidro, vai iespējamās izmantošanas uzskaitījums REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktā ir galīgs.

⁷ — Procesuālā raksta 15. zemsvītras piezīme.

34. Kā redzams REACH regulas 68. pantā, vispārējs arsēna savienojumu izmantošanas aizliegums koksnes konservēšanai balstās uz likumdevēja vērtējumu par to, ka šie savienojumi rada nepieņemamus riskus cilvēku veselībai. Tāpēc tas aizliedz plašāk interpretēt šī aizlieguma izņēmumus. Līdz ar to visi lietas dalībnieki pamatoti apgalvo, ka šajā normā minētā izmantošana nav piemēri, bet gan galīgs saraksts.

35. Tādējādi REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktā ietvertais ar CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošanas mērķu uzskaitījums ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir izsmeltoši norādīti visi atļautie izmantošanas mērķi.

2) Par piekto jautājumu – dēļu taka kā atļauta izmantošana

36. Līdz ar to rodas piektais jautājums, proti, vai apstrādātas koksnes lietošana dēļu takas gulšņos ir atbilstoši REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktam atļauts izmantošanas mērķis. Šajā ziņā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir minēta atļauta izmantošana tiltos.

37. Pastāvot šaubām par REACH regulas XVII pielikumā paredzēto ierobežojumu interpretāciju, ierobežojuma rašanās vēsturei 69.–73. pantā paredzētajā procedūrā parasti vajadzētu sniegt lietderīgas norādes. Šajā procedūrā tiek sagatavots tāda ierobežojuma zinātniskais pamatojums⁸.

38. Tā kā arsēna savienojumu izmantošanas ierobežojumi atbilstoši REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijai tika pārņemti no Direktīvas 76/769⁹, pieņemot regulu pirmo reizi, tie tomēr nav balstīti uz šo procedūru. Šajā direktīvā tagad REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktā ietvertās normas tika papildinātas ar Direktīvu 2003/2/EK¹⁰. Taču no pēdējās minētās direktīvas un tajā minētajiem Toksikoloģijas, ekotoksikoloģijas un vides zinātniskās komitejas¹¹ atzinumiem nevar saprast, kāpēc ir svarīgi atļaut izmantot apstrādātu koksni tieši tiltos.

39. Dēļu takai pēc savas struktūras un funkcijas ir daudz kā kopīga ar tilta konstrukciju. Kā liecina lietas materiālos atrodamās fotogrāfijas, dēļu taka bieži kalpo pārejas radīšanai pār īpaši purvainiem apvidiem, kuros var būt pat stāvošs ūdens. Tomēr nav arī izslēdzams, ka citās vietās dēļu taka pēc būtības ir pat ceļš ar cietu virsmu un tai nav nepārprotamas pārejas nodrošināšanas funkcijas.

40. Tomēr izšķirošajam faktoram būtu jābūt tam, ka attiecībā uz vides riskiem un vajadzību izmantot apstrādātu koksni koksnes izmantošana dēļu takā ir līdzīga izmantošanai parastā tiltā. Abos gadījumos koksne tiek izmantota mitrā apvidū, tāpēc, pirmkārt, pastāv īpaša koksnes konservēšanas vajadzība, otrkārt, pastāv arī risks, ka CCA šķīdums nokļūs attiecīgajos ūdeņos.

41. Tādējādi šajā gadījumā aplūkotā ar CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošana dēļu takas gulšņos var tikt uzskatīta par izmantošanu "tiltos" REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē.

8 — Ilustratīva ir Regula (ES) Nr. 836/2012 (minēta 3. zemsvītras piezīmē).

9 — Minēts 4. zemsvītras piezīmē.

10 — Komisijas 2003. gada 6. janvāra Direktīva par arsēna tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem (Padomes Direktīvas 76/769/EEK desmitais pielāgojums tehnikas attīstībai) (OV L 4, 9. lpp.).

11 — Runa ir par "Opinion on the report by WS Atkins International Ltd (vol. B) „Assessment of the risks to health and to the environment of arsenic in wood preservatives and of the effects of further restrictions on its marketing and use” expressed at the 5th CSTEE plenary meeting, Brussels, 15 September 1998”

(http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/opinions/sctee/sct_out18_en.htm) un "Position Paper on: Ambient Air Pollution by Arsenic Compounds – Final Version, October 2000. Opinion expressed at the 24th CSTEE plenary meeting, Brussels, 12 June 2001" (http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/opinions/sctee/sct_out106_en.htm).

3) Par sesto un septīto jautājumu – saskare ar ādu

42. Sestais un septītais jautājums attiecas uz REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta otrajā ievilkumā minēto apstrādātas koksnes izmantošanas, ja pastāv risks *vairākkārtējai* saskarei ar ādu, aizlieguma interpretāciju.

43. Būtībā šie jautājumi ir par to, kā ir jāsaprot riska jēdziens.

44. Teksts šķiet skaidrs: apstrādātas koksnes vairākkārtējas saskares ar ādu risks nav pieļaujams.

45. Ja ar to būtu domāts jebkurš risks, atļautie izmantošanas mērķi būtu praktiski neiespējami. Tas tāpēc, ka tādu risku nekad nevar pilnībā izslēgt.

46. Iepriekš minētās Direktīvas 2003/2 preambulas 3. apsvērumā it īpaši ir minēts risks bērnu veselībai, ko rada ar CCA apstrādātu kokmateriālu izmantošana rotaļlaukumu aprīkojumā. No tā varētu secināt, ka vairākkārtējas saskares ar ādu riskam ir jāsasniedz līdzīga pakāpe. Šīs direktīvas preambulas 8. apsvērumš tomēr attiecas uz piesardzības principu, tāpēc ir jāpieņem, ka likumdevēja mērķis bija plašāka aizsardzība.

47. To apstiprina salīdzinājums ar apstrādātas koksnes izmantošanas nosacījumu atbilstoši REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktam. Atbilstoši tam izmantošanas laikā sabiedrībai kopumā *nav paredzama* koksnes saskare ar ādu. Tas ir arī kritērijs, ko vēlētos piemērot Ceļu administrācija, kā arī Somija.

48. Kaitējuma risks, ja ir vienkārša saskare ar ādu, tomēr ir acīmredzami mazāks nekā atkārtotas saskares ar ādu gadījumā. Tāpēc atkārtotas saskares ar ādu atlikušajam pieļaujamam riskam ir jābūt *mazākam* nekā tikai paredzamai saskarei ar ādu.

49. Izpratni par šo vēl atļautā, ļoti nelielā atlikušā riska pakāpi var sniegt cits REACH regulas formulējums, proti, maza ticamība normālos vai saprātīgi paredzamos izmantošanas apstākļos¹², kas tādējādi atbilst Komisijas pieejai.

50. Atlikušo pieļaujamo risku raksturo divi elementi. Pirmkārt, tam, ka risks materializēsies, ir jābūt vienīgi maz ticamam. Tik maza ticamības pakāpe ir regulāri pieļaujama. Otrkārt, tam ir pieskaitāmi apstākļi, kuros šī ticamība ir jāpieņem, proti, normāli vai saprātīgi paredzami izmantošanas apstākļi. Nevar izslēgt, ka citos apstākļos, kuri nebūtu normāli vai nebūtu saprātīgi paredzami, ir augstāka ticamība. Taču šāds risks būtu hipotētisks un parasti nevarētu attaisnot preventīvus pasākumus¹³.

51. Līdz ar to uz sesto un septīto jautājumu ir jāatbild, ka ar C tipa CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošana atbilstoši REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta otrajam ievilkumam ir aizliegta, ja vairākkārtējas saskares ar ādu ticamība normālos vai saprātīgi paredzamos izmantošanas apstākļos nav nenozīmīga.

52. Pamatlietā ir jāpārbauda, kā tiek izmantotas dēļu takas un vai turklāt vairākkārtējas saskares ar ādu ticamība ir nenozīmīga. Konkrētā gadījumā var būt jāpārbauda iespējamās izmaiņas lietošanā, lai noteiktu, vai tās pietiekami samazinātu ticamību. Ja nav iespējams to veikt, apstrādātas koksnes izmantošana takās ir pretrunā REACH regulas XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta otrajam ievilkumam.

12 — REACH regulas XI pielikuma 3.2. punkta c) apakšpunkta ii) punkts.

13 — Skat. 2003. gada 9. septembra spriedumu lietā C-236/01 *Monsanto Agricoltura Italia* u.c. (*Recueil*, I-8105. lpp., 106. punkts), 2004. gada 5. februāra spriedumu lietā C-95/01 *Greenham* un *Abel* (*Recueil*, I-1333. lpp., 43. punkts), 2004. gada 2. decembra spriedumu lietā C-41/02 Komisija/Nīderlande (Krājums, I-11375. lpp., 52. punkts) un 2010. gada 28. janvāra spriedumu lietā C-333/08 Komisija/Francija (Krājums, I-757. lpp., 91. punkts). Skat. arī EBTA tiesas 2001. gada 5. aprīļa spriedumu lietā EBTA Uzraudzības iestāde/Norvēģija (E-3/00, *EFTA Court Reports 2000-2001*, 73. lpp., 36.–38. lpp.).

53. Praktiskos nolūkos it īpaši svarīgi būtu jābūt tam, vai gājēji vispār izmanto dēļu taku un vai tieši pie takām ir vietas, kuras uz takas novietot atļautu transportlīdzekļu – šķiet, tie ir mazi bezceļu transportlīdzekļi – lietotāji izmanto atpūtai. Drošības nolūkos, ņemot vērā apstākļus, varētu apsvērt brīdinājuma norādes vai arī nogriezt vai nosegt zem braucamās daļas pārkarājušos telefonlīniju stabu galus tā, lai nebūtu iespējams tiem uzkāpt no augšas.

C – Par trešo jautājumu – stingrākas valsts aizsargnormas

54. Trešajā jautājumā ir jānoskaidro, vai papildus iepriekš izvērtētajām prasībām, kas ir noteiktas REACH regulas 67. pantā un XVII pielikuma 19. pozīcijā, var izstrādāt valsts tiesisko regulējumu. Atbildot uz šo jautājumu, arī ir jāpieņem, ka apstrādātie telefonlīniju stabi nav atkritumi, tāpēc REACH regula ir piemērojama.

55. REACH regulas mērķi atbilstoši tās 1. pantam ir “nodrošināt augsta līmeņa cilvēku veselības aizsardzību un vides aizsardzību [..], kā arī vielu brīvu apriti iekšējā tirgū, reizē veicinot konkurenci un inovācijas”¹⁴. Brīva aprite iekšējā tirgū tiek nodrošināta it īpaši ar to, ka saskaņā ar REACH regulas 128. panta 1. punktu dalībvalstis neaizliedz, neierobežo vai nekavē lietot regulā ietilpstošas vielas vai vielas izstrādājumus, kas atbilst regulai un – attiecīgos gadījumos – Savienības tiesību aktiem, kuri pieņemti, lai īstenotu šo regulu.

56. Atbilstoši REACH regulas 128. panta 2. punktam tā neliedz dalībvalstīm darba ņēmēju, cilvēku veselības un apkārtējās vides aizsardzībai piemērot vai izstrādāt savus noteikumus, kuri ir spēkā gadījumos, ja šī regula nesaskaņo uz lietošanu attiecināmas prasības.

57. Tādējādi ir jānoskaidro, vai apstrādātas koksnes lietošana dēļu takas būvēšanā tika saskaņota ar REACH regulas 67. pantu un XVII pielikuma 19. pozīciju.

58. Saskaņā ar REACH regulas 67. panta 1. punkta pirmo teikumu vielu vai vielu izstrādājumā, kam XVII pielikumā paredzēts ierobežojums, nelieto, ja vien tas neatbilst attiecīga ierobežojuma nosacījumiem.

59. Noteikto ierobežojumu formulējums ir izsmeļošs. Ierobežojumi nozīmē, ka ar arsēnu saturošiem šķīdumiem apstrādāta koksne var tikt izmantota, ja ir izpildīti to izmantošanas principiālā aizlieguma izņēmumu nosacījumi. Līdz ar to šīs normas nepieļauj citas valsts tiesību aktu prasības REACH regulas 128. panta 2. punkta izpratnē.

60. Šis secinājums atbilst Tiesas veiktajai Direktīvas 76/769, no kuras tika pārņemti arsēnu saturošu šķīdumu izmantošanas ierobežojumi, interpretācijai. Atbilstoši šai interpretācijai dalībvalsts nedrīkstēja produkta, kura aktīvā viela – šajā gadījumā arsēnu saturoši šķīdumi – bija iekļauta minētās direktīvas I pielikumā, izmantošanai noteikt citus nosacījumus, kas nav tajā paredzēti¹⁵.

61. Ņemot vērā šī prejudiciālā jautājuma formulējumu, iesniedzējtiesa pamatojas uz pieņēmumu, ka saskaņošanas gadījumā REACH regulas 128. panta 2. punkta izpratnē valsts tiesību normas var piemērot tikai atbilstoši 67. panta 3. punktam. Proti, šajā normā dalībvalstīm ir atļauts īslaicīgi, līdz 2013. gada 1. jūnijam, paturēt spēkā esošas stingrākas normas. Taču par tām dalībvalstīm būtu bijis jāpaziņo Komisijai. Kā norāda pati Somija, tā nav ziņojusi par atbilstošu tiesisko regulējumu¹⁶.

14 — 2009. gada 7. jūlija spriedums lietā C-558/07 *S.P.C.M.* u.c. (Krājums, I-5783. lpp., 35. un 44. punkts).

15 — 2005. gada 15. septembra spriedums apvienotajās lietās C-281/03 un C-282/03 *Cindu Chemicals* u.c. (Krājums, I-8069. lpp., 49. punkts).

16 — Somijas apsvērumu 14. zemsvītras piezīme.

62. Šāda veida stingrākas normas pēc sava rakstura būtu tehniskie standarti Direktīvas 98/34¹⁷ izpratnē, kas varētu ietekmēt preču brīvu apriti. Tādējādi – atšķirībā no stingrākām tiesību normām par vides aizsardzību saskaņā ar LESD 193. pantu¹⁸ – paziņojums Komisijai ir tiesību normu piemērošanas priekšnoteikums REACH regulas 67. panta 3. punkta izpratnē¹⁹.

63. Turklāt Komisija pamatoti norāda uz REACH regulas 129. pantā noteikto drošības klauzulu, kas dalībvalstij ar zināmiem nosacījumiem atļauj veikt ārkārtas pasākumus, kā arī uz LESD 114. panta 5. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstis jaunu zinātnes datu gadījumā var pieprasīt atļauju pieņemt stingrākus noteikumus. Šajā gadījumā abas iespējas netika izmantotas.

64. Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka ar REACH regulas 67. pantu un XVII pielikumu tiek saskaņotas prasības par šajā pielikumā minēto maisījumu un izstrādājumu ražošanu, laišanu tirgū vai lietošanu regulas 128. panta 2. punkta izpratnē un līdz ar to stingrākas prasības attiecībā uz to lietošanu valsts var paredzēt tikai saskaņā ar regulu, piemēram, tās 129. pantu, kā arī atbilstoši LESD 114. panta 5. punktam.

D – Par abiem pirmajiem jautājumiem

65. Lai atbildētu uz pirmajiem diviem jautājumiem, ir jāpieņem, ka demontētie telefonlīniju stabi vispirms kļūva par bīstamiem atkritumiem. *Korkein hallinto-oikeus* ar pirmo jautājumu vēlas uzzināt, vai stabi varēja zaudēt šo atkritumu statusu, ja bija izpildīti jaunās Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punkta nosacījumi, un it īpaši, vai tas tā būtu arī tad, ja to apstrādes ar koksnes aizsargvielām dēļ tie būtu jāuzskata par bīstamiem atkritumiem. Otrais jautājums attiecas uz REACH regulas normu par apstrādātas koksnes izmantošanu nozīmi šajā kontekstā.

66. Kā es parādišu turpinājumā, apstrādātas koksnes atkritumu statusa varbūtējs zaudējums pašreiz ir jāizvērtē nevis saskaņā ar Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punktu (par to 1) iedaļā), bet gan tikai atbilstoši 6. panta 4. punkta pirmajam teikumam (par to 2) iedaļā). Lai tomēr sniegtu lietderīgu atbildi uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu²⁰, abus jautājumus es izvērtēšu, ņemot vērā pēdējo minēto tiesību normu, t.i., pamatojoties uz Tiesas judikatūru (par to 3) iedaļā).

1) Par Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punktu

67. Saskaņā ar Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punktu *daži* konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi, tiklīdz tiem piemēro kādu darbību un tie atbilst konkrētiem kritērijiem, kas *jāizstrādā* saskaņā ar četriem detalizēti izklāstītiem nosacījumiem. Tādējādi šajā normā ir nevis tieši noteikti nosacījumi, ar kādiem atkritumi vairs nav jāuzskata par atkritumiem, bet gan ir izstrādāti pamatnosacījumi, kādos var tikt regulēts šis jautājums par dažiem atkritumiem²¹.

68. Nepieciešamību pēc īpašiem noteikumiem par atkritumu statusa beigšanos apstiprina Atkritumu direktīvas preambulas 22. apsvēruma otrais ievilkums. Tajā tostarp ir minētas iespējamās atkritumu kategorijas, attiecībā uz kurām tādus noteikumus varētu pieņemt.

17 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīva 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 37. lpp.).

18 — 2011. gada 21. jūlija spriedums lietā C-2/10 *Azienda Agro-Zootecnica Franchini un Eolica di Altamura* (Krājums, I-6561, 53. punkts).

19 — Par Direktīvu 98/34 1996. gada 30. aprīļa spriedums lietā C-194/94 *CIA Security International (Recueil, I-2201. lpp., 45.–54. punkts)*, 2005. gada 8. septembra spriedums lietā C-303/04 *Lidl Italia* (Krājums, I-7865. lpp., 23. punkts) un 2010. gada 15. aprīļa spriedums lietā C-433/05 *Sandström* (Krājums, I-2885. lpp., 43. punkts).

20 — Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu interpretācijas nepieciešamību attiecībā uz lietderīgu atbildi it īpaši skat. 1979. gada 12. jūlija spriedumu lietā 244/78 *Union Laitière Normande (Recueil, 2663. lpp., 5. punkts)*, 1990. gada 12. decembra spriedumu lietā C-241/89 *SARPP (Recueil, I-4695. lpp., 8. punkts)* un 2008. gada 29. janvāra spriedumu lietā C-275/06 *Promusicae* (Krājums, I-271. lpp., 42. punkts).

21 — Petersen, "Entwicklungen des Kreislaufwirtschaftsrechts, Die neue Abfallrahmenrichtlinie – Auswirkungen auf das Kreislaufwirtschafts- und Abfallgesetz", *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht*, 2009, 1063. lpp., 1066. punkts, runā par konkrētēšanas nosacījumu.

69. Tādējādi Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punkts bez kontretizējošiem īstenošanas noteikumiem nedod pamatu noteikt, ka daži atkritumi vairs nav jāuzskata par tādiem.

70. Saskaņā ar Atkritumu direktīvas 6. panta 2. punktu Savienība pieņem šos īstenošanas noteikumus saskaņā ar minēto regulatīvo kontroles procedūru. Tagad pastāv noteikumi par dažiem metāllūzņu veidiem²² un pētījumi par citiem noteikumiem²³. Tomēr attiecībā uz koksni, tostarp ķīmiski apstrādātu koksni, nav neviena noteikuma izstrādes procesā, it īpaši tāpēc, ka reģenerācijas izmantošana, lai [koksni] lietotu no jauna, salīdzinājumā ar sadedzināšanu elektroenerģijas iegūšanai šķiet ierobežota²⁴.

71. Tāpēc Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punkts pamatlietā nav piemērojams.

2) Par Atkritumu direktīvas 6. panta 4. punkta pirmo teikumu

72. Atkritumu direktīvas 6. panta 4. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka dalībvalstis katrā atsevišķā gadījumā var izlemt, vai konkrētie atkritumi vairs nav jāuzskata par atkritumiem, ņemot vērā spēkā esošo judikatūru.

73. Attiecībā uz lēmuma formālajiem nosacījumiem atbilstoši Atkritumu direktīvas 6. panta 4. punkta pirmajam teikumam Komisija uzskata, ka dalībvalstīm turklāt ir jāievēro 6. panta 1. punktā paredzētie kritēriji. Tas šķiet saprātīgi, taču saskaņā ar 4. punkta tekstu pietiek, ja dalībvalstis ņem vērā spēkā esošo judikatūru.

74. Nav skaidrs, kāpēc jaunajā Atkritumu direktīvā ir atrodama šī norāde uz judikatūru un nav atrodama norāde uz 6. panta 1. punktu. Komisijas priekšlikumā vēl nebija paredzēta skaidra dalībvalstu kompetence šajā jomā²⁵. To ieviesa Padome un pirmām kārtām tā bija jāīsteno, pamatojoties uz pašreizējo *tiesisko stāvokli*²⁶. Šī norāde būtu varējusi iekļaut Atkritumu direktīvas 6. panta 1. punktu. Vēlāk norāde uz tiesisko stāvokli tika aizstāta ar norādi uz judikatūru²⁷. Tā varētu būt reakcija uz bažām, ka ar noteikumiem par atkritumu statusa beigšanos varētu tikt apšaubīta judikatūra par atkritumu jēdzienu²⁸. Turpretim vairs nav norāžu par 1. punktā paredzēto kritēriju piemērojamību.

75. Tāpēc ir jāsecina, ka saskaņā ar jaunās Atkritumu direktīvas 6. panta 4. punkta pirmo teikumu dalībvalstīm ir jāievēro judikatūra par atkritumu statusa beigšanos. Turklāt noteicošajai ir jābūt Tiesas nolēmumu pieņemšanas praksei, jo pretējā gadījumā nav sagaidāma tiesiskā regulējuma atkritumu jomā vienveidīga piemērošana.

22 — Padomes 2011. gada 31. marta Regula (ES) Nr. 333/2011, ar ko paredz kritērijus, kuri nosaka, kad dažu veidu metāllūzņi vairs nav atkritumi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK (OV L 94, 2. lpp.).

23 — Skat. pārskatu <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/index.html>.

24 — Villanueva, A. u.c., "Study on the selection of waste streams for end-of-waste assessment", Luksemburga, 2010 (<http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC58206.pdf>, 62. un 63. lpp. un 118. un nākamās lpp.).

25 — Skat. 2005. gada 21. decembra priekšlikuma 11. pantu, COM(2005) 667, galīgā redakcija, 20. lpp.

26 — Skat. 2007. gada 28. februāra Padomes dokumentu 6891/07, 11. lpp., un 2007. gada 13. marta Padomes dokumentu 7328/07, 12. lpp.

27 — 2007. gada 17. aprīļa Padomes dokuments 8465/07, 13. lpp.

28 — Skat. Dānijas apsvērumus, 2007. gada 15. marta Padomes dokuments 7347/07, 13. lpp.

3) Judikatūra par atkritumu statusa beigšanos

76. Atskaites punkts Tiesai ir tas, ka atkritumu statuss turpinās tik ilgi, kamēr attiecīgās vielas īpašnieks atbilstoši Atkritumu direktīvas 3. panta 1) punktā sniegtajai definīcijai no tās atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties²⁹. Šis atkritumu jēdziens ir jāinterpretē, raugoties uz Atkritumu direktīvas mērķi saskaņā ar tās preambulas 6. apsvērumu līdz minimumam samazināt atkritumu radīšanas un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, kā arī turklāt ievērojot LESD 191. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru Savienības politika attiecībā uz vidi tiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību un it īpaši pamatojas uz piesardzības un preventīvās darbības principu. Tādējādi atkritumu jēdziens ir jāinterpretē plaši³⁰.

77. Attiecīgie spriedumi attiecas uz atkritumu reģenerāciju. Turklāt fakts, ka viela ir pilnīgas reģenerācijas darbības rezultāts, principā ir tikai viens no apstākļiem, kas ir jāņem vērā, lai noteiktu, vai viela ir atkritumi. Tomēr tas automātiski neļauj izdarīt galīgu secinājumu³¹.

78. Neatkarīgi, iespējams, no ilgstošas kvalifikācijas par atkritumiem, *pilnīgai* reģenerācijas darbībai šajā saistībā turklāt tiek izvirzītas augstas prasības. Viela ir pakļauta tādai darbībai, ja galu galā tā iegūst tādas pašas īpašības un pazīmes kā izejviela un var tikt izmantota tādos pašos piesardzības pasākumos vidi³².

79. Tikai attiecībā uz dažiem reģenerācijas veidiem Tiesa ir atzinusi, ka radušās vielas nebūt vairs nav atkritumi. Tas attiecas uz izlietotā iepakojuma materiālu reģenerāciju³³ un dzelzs atkritumu pārstrādi dzelzs un tērauda izstrādājumos, kas ir tik līdzīgi, ka tos gandrīz nevar atšķirt no citiem dzelzs un tērauda izstrādājumiem, kas izgatavoti no primārajām izejvielām³⁴. Atkritumu reģenerācija par attīrītu gāzi, ko izmanto kā kurināmo, sasniedz līdzīgu kvalitāti³⁵.

80. Šajā gadījumā ir iespējamās divas reģenerācijas darbības: pirmkārt, demontēto telefonlīniju stabu kā būvmateriālu pārbaude un noņemšana un, otrkārt, to faktiskā izmantošana dēļu takas gulšņos.

a) Koka stabu pārbaude

81. *Pirmajā* posmā - koka stabu pārbaude - nav saskatāma pietiekami intensīva apstrādāto telefonlīniju stabu uzlabošana.

82. Proti, saskaņā ar Atkritumu direktīvas 3. panta 16) punktu arī vienkārša materiāla pārbaudi atkārtotas izmantošanas sagatavošanai var uzskatīt par reģenerācijas darbību. Saskaņā ar preambulas 22. apsvēruma pēdējo teikumu reģenerācijas darbība var būt tikpat vienkārša kā atkritumu pārbaude, lai pārliecinātos, vai tie atbilst atkritumu beigu stadijas kritērijiem. Taču ar šajā gadījumā veicamo pārbaudi var nepietikt, lai pārbaudītos atkritumus pielīdzinātu izejvielām un produktiem.

29 — 2000. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-418/97 un C-419/97 *ARCO Chemie Nederland* u.c. (Krājums, I-4475. lpp., 94. punkts) un 2002. gada 18. aprīļa spriedums lietā C-9/00 *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* (*Recueil*, I-3533. lpp., 46. punkts).

30 — Spriedums apvienotajās lietās *ARCO Chemie Nederland* u.c. (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 36.–40. punkts), spriedums lietā *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 23. punkts) un 2008. gada 24. jūnija spriedums lietā C-188/07 *Commune de Mesquer* (Krājums, I-4501. lpp., 38. un 39. punkts).

31 — Spriedums apvienotajās lietās *ARCO Chemie Nederland* u.c. (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 95. punkts).

32 — Spriedums apvienotajās lietās *ARCO Chemie Nederland* u.c. (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 94. un 96. punkts), spriedums lietā *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 46. punkts) un 2008. gada 22. decembra spriedums lietā C-283/07 Komisija/Itālija, 61. punkts.

33 — 2003. gada 19. jūnija spriedums lietā C-444/00 *Mayer Parry Recycling* (*Recueil*, I-6163. lpp., 75. punkts).

34 — 2004. gada 11. novembra spriedums lietā C-457/02 *Niselli* (Krājums, I-10853. lpp., 52. punkts).

35 — 2008. gada 4. decembra spriedums lietā C-317/07 *Lahti Energia* (Krājums, I-9051. lpp., 35. punkts) un 2010. gada 25. februāra spriedums lietā C-209/09 *Lahti Energia II* (Krājums, I-1429. lpp., 20. punkts).

83. Pirmkārt, stabu pārbaude un izvēle nebija vērsta uz to, lai Atkritumu direktīvas 3. panta 16) punkta izpratnē tos izmantotu *atkārtoti*, proti, kā telefonstabus, bet gan uz to kā būvmateriāla izmantošanu dēļu takai.

84. Otrkārt, materiāla izmantošana, neraugoties uz pārbaudi, joprojām ir nenoteikta. Jau tāpēc vien nevar izslēgt, ka īpašnieks no tiem atbrīvosies³⁶.

85. Visbeidzot, treškārt, Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, ka ilgstoša vielu piesārņošana ar toksiskām vielām, it īpaši ar koksnes aizsarglīdzekļiem³⁷, liecina par to, ka tās ir jāturpina uzskatīt par atkritumiem³⁸. Telefonliniju stabi joprojām ir piesārņoti ar koksnes aizsarglīdzekļiem.

86. Būtisks pamats pieņēmumam, ka piesārņotais materiāls joprojām ir atkritumi, ir atrodams Atkritumu direktīvas 13. pantā. Saskaņā ar to atkritumu apsaimniekošanai jānorit, neapdraudot cilvēku veselību un neradot kaitējumu videi. Tāpēc šaubu gadījumā bīstamo atkritumu reģenerācija nevar notikt ārpus tiesiskā regulējuma atkritumu jomā, ja ir bažas par tāda veida draudiem vai kaitējumu.

b) Par stabu izmantošanu dēļu takas būvēšanā

87. Kā pamatoti norāda iesniedzējtiesa, *otrā* darbība, apstrādātu telefonliniju stabu izmantošana dēļu takas būvēšanā, turpretim izslēdz iespēju, ka to īpašnieks no tiem atbrīvojas vai ir nodomājis atbrīvoties. No lietas dokumentiem izriet, ka stabiem takas gulšņos ir balsta funkcija. Ja šo stabu nebūtu, tas ietekmētu takas stabilitāti un funkciju. Tā nevar būt koksnes īpašnieka vēlme.

88. Taču arī šajā reģenerācijas darbībā atkritumu statusa zaudēšanai pretrunā varētu būt tas, ka koksne joprojām ir piesārņota ar koksnes aizsarglīdzekli un tāpēc nav zaudējusi īpašības, kas pamato tās kvalifikāciju par *bīstamiem* atkritumiem. No tā varētu rasties *pienākums atbrīvoties* [no vielas vai priekšmeta], kas saskaņā ar atkritumu definīciju Atkritumu direktīvas 3. panta 1) punktā tāpat nozīmētu, ka koksne ir jāuzskata par atkritumiem.

89. Šis pienākums pastāvētu, ja koksnes izmantošana dēļu takas būvēšanā būtu ar Atkritumu direktīvu nesaderīga reģenerācijas darbība. Šajā ziņā ir atkārtoti jāaplūko direktīvas 13. pants, tātad cilvēku veselības apdraudējuma un kaitējuma videi radīšanas aizliegums. Austrija secina, ka bīstamie atkritumi, kā, piemēram, apstrādāta koksne, nevar zaudēt savu atkritumu statusu.

90. Šis viedoklis ir pamatots atgādinājums, ka katrā ziņā ir jāievēro Atkritumu direktīvas īpašās normas par bīstamajiem atkritumiem, piemēram, 17. pantā paredzētā izsekojamība līdz galīgam izlietojumam vai 18. pantā noteiktais sajaukšanas aizliegums.

91. Atkritumu direktīva, izņemot 13. pantu, tomēr neietver normas par to, kā ir jāizmanto bīstami koksnes atkritumi. Tādējādi jautājums ir par to, vai jau minētie REACH regulas noteikumi šajā gadījumā var kļūt par orientieri.

92. REACH regula atbilstoši tās 2. panta 2. punktam neattiecas uz atkritumiem. Taču būtu pretrunīgi no Atkritumu direktīvas 13. panta izsecināt, ka prasības attiecībā uz tādu atkritumu izmantošanu, no kuriem to īpašnieks (vairs) neatbrīvojas vai nav nodomājis atbrīvoties, ir stingrākas nekā attiecībā uz identiskām vielām, kas nav atkritumi. No tādas pretrunas katrā ziņā ir jāizvairās, ja par tāda veida vielām pastāvošiem noteikumiem ir 13. panta mērķim līdzīgs mērķis.

36 — Skat. spriedumu lietā *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 38. punkts).

37 — Spriedums apvienotajās lietās *ARCO Chemie Nederland* u.c. (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 87. un 96. punkts).

38 — Spriedums lietā *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* (minēts 29. zemsvītras piezīmē, 43. punkts), spriedums lietā *Komisija/Itālija* (minēts 32. zemsvītras piezīmē, 61. un 62. punkts) un spriedums lietā *Lahti Energia II* (minēts 35. zemsvītras piezīmē, 23. un nākamie punkti).

93. Šajā ziņā REACH regulas mērķis saskaņā ar tās 1. panta 1. punktu ir arī nodrošināt augsta līmeņa cilvēku veselības aizsardzību un vides aizsardzību³⁹.

94. Neraugoties uz šo mērķi, nav obligāti jebkuru vielu, maisījumu vai izstrādājumu lietošanu, kas saskaņā ar šo regulu būtu atļauta, uzskatīt arī par atkritumu, it īpaši bīstamu atkritumu, atļautu izmantošanu. Tas tāpēc, ka REACH regula attiecas uz daudzām vielām, maisījumiem vai izstrādājumiem, taču tikai ļoti nedaudzdos gadījumos tiek specifiski regulēta to izmantošana. Tiem ir raksturīgi īpaši lieli riski cilvēku veselībai un videi. Atbilstoši regulas 128. panta 1. punktam nav noteikti attiecīgo materiālu izmantošanas ierobežojumi, taču dalībvalstis saskaņā ar 2. punktu, tostarp veselības un vides aizsardzībai, tiem var noteikt ierobežojumus, ja vien tie nav tikuši saskaņoti regulā.

95. Kā jau izklāstīts, attiecībā uz koksnes, kas tika apstrādāta ar CCA šķīdumiem, izmantošanu atbilstoši REACH regulai tāds saskaņots tiesiskais regulējums pastāv⁴⁰.

96. Tāpēc šis likumdevēja vērtējums ir jāizmanto kā norāde tam, kā drīkst izmantot līdzīgus atkritumus.

97. Līdz ar to uz pirmajiem diviem jautājumiem ir jāatbild, ka saskaņā ar Atkritumu direktīvas 6. panta 4. punktu bīstami atkritumi vairs nav jāuzskata par atkritumiem, ja ir jāpieņem, ka to īpašnieks no tiem vairs neatbrīvojas, nav nodomājis atbrīvoties vai nav spiests atbrīvoties, jo to reģenerācija atbilst izmantošanai, kas ir skaidri atļauta saskaņotajos noteikumos par identiskām vielām, kuri nav atkritumi, Regulas (EK) Nr. 1907/2006 128. panta 2. punkta izpratnē.

V – Secinājumi

98. Tādēļ es iesaku Tiesai uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un, kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 836/2012, XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunktā ietvertais ar CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošanas mērķu uzskaitījums ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir izsmēļoši norādīti visi atļautie izmantošanas mērķi;
- 2) šajā gadījumā aplūkotā ar CCA šķīdumu apstrādātās koksnes izmantošana dēļu takas gulšņos var tikt uzskatīta par izmantošanu "tiltos" Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē;
- 3) ar C tipa CCA šķīdumu apstrādātas koksnes izmantošana atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikuma 19. pozīcijas 4. punkta d) apakšpunkta otrajam ievilkumam ir aizliegta, ja vairākkārtējas saskares ar ādu ticamība normālos vai saprātīgi paredzamos izmantošanas apstākļos nav nenozīmīga;
- 4) ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 67. pantu un XVII pielikumu tiek saskaņotas prasības par šajā pielikumā minēto maisījumu un izstrādājumu ražošanu, laišanu tirgū vai lietošanu regulas 128. panta 2. punkta izpratnē un līdz ar to stingrākas prasības attiecībā uz to lietošanu valsts var paredzēt tikai saskaņā ar regulu, piemēram, tās 129. pantu, kā arī atbilstoši LESD 114. panta 5. punktam;

39 — Spriedums lietā *S.P.C.M. u.c.* (minēts 14. zemsvītras piezīmē).

40 — Skat. iepriekš 56. un nākamos punktus.

- 5) saskaņā ar 2008. gada 19. novembra Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem 6. panta 4. punktu bīstami atkritumi vairs nav jāuzskata par atkritumiem, ja ir jāpieņem, ka to īpašnieks no tiem vairs neatbrīvojas, nav nodomājis atbrīvoties vai nav spiests atbrīvoties, jo to reģenerācija atbilst izmantošanai, kas ir skaidri atļauta saskaņotajos noteikumos par identiskām vielām, kuri nav atkritumi, Regulas (EK) Nr. 1907/2006 128. panta 2. punkta izpratnē.